

7. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · PUANLAMA ANAHTARI

Senaryo 3 · Kitapçık B · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

1. SB 7.1.1 · Dâhil olduğu gruplarda ve sosyal hayatta etkili iletişimin önemini sorgulayabilme · kolay

10 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Aybüke'nin ben dili kullandığını belirtir.	2
a)	Gerekçe olarak Aybüke'nin suçlamak yerine kendi duygusunu ve beklentisini anlattığını yazar.	2
b)	Hilal'in suçlayıcı sözünün Kerem'i savunmaya geçirebileceğini, kırabileceğini belirtir.	2
b)	Aybüke'nin sözünün Kerem'in durumu anlamasını ve davranışını değiştirmesini kolaylaştırdığı sonucuna ulaşır.	4

a) Örnek cevap: Aybüke. Kerem'i suçlamıyor; kendi endişesini ve ondan beklediğini anlatıyor.

b) Örnek cevap: Hilal'in sözü Kerem'i kırar, Kerem kendini savunup tartışma çıkarabilir. Aybüke'nin sözünde ise Kerem sorunun ne olduğunu anlar ve ne yapması gerektiğini bilir. Ben dili kırınlık yaratmadan sorunun çözülmesini sağlar.

Sık hatalar: Sen dili ile ben dilini karıştırmak; Etkileri karşılaştırmadan yalnızca birini 'kibar' bulmak

2. SB 7.1.1 · Dâhil olduğu gruplarda ve sosyal hayatta etkili iletişimin önemini sorgulayabilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Birinci davranışı örnekle yazar (telefonu bırakıp göz teması kurma / dinlemeye hazır olma, ben dili kullanma, saygılı bir dille konuşmaya davet etme, çözüm üretme).	6
a)	İkinci davranışı örnekle yazar.	3
b)	Konuşma 1'den bir sözü suçlama ya da kabalık içermeyen, ben diliyle ya da saygılı biçimde yeniden yazar.	6

a) Örnek cevap: Ömer telefonu bırakıp annesine dönüyor, yani onu gerçekten dinliyor. Annesi "üzülüyorum" diyerek ben dili kullanıyor, Ömer'i suçlamıyor.

b) Örnek cevap: "Sen zaten beni hiç dinlemiyorsun!" yerine: "Seninle konuşurken telefona bakınca dinlenmediğimi hissediyorum. Biraz konuşabilir miyiz?"

Sık hatalar: Davranış yerine konuşmanın sonucunu yazmak; Yeniden yazarken yine suçlayıcı ifade kullanmak

3. SB.7.1.2 · Özel gereksinimli bireyler için fırsat eşitliğini sürdürmeye yönelik fikir üretebilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Birinci öneriyi geliştirir (işaret dili tercümanı, ekranda altyazı, oyunun yazılı özeti, sahneyi yakından görebilecekleri ön sıra vb.).	4
a)	İkinci öneriyi geliştirir.	4
b)	Herkesin kültürel ve sosyal etkinliklere katılma hakkı olduğunu, düzenlemelerin bu hakkın kullanılmasını sağladığını açıklar.	7

a) Örnek cevap: Sahnenin yanında bir işaret dili tercümanı bulunmalı; ayrıca konuşmalar büyük bir ekranda altyazıyla gösterilmeli.

b) Örnek cevap: Gösteriyi izlemek herkesin hakkıdır. Bu düzenlemeler olmazsa işitme engelli çocuklar bu haktan yararlanamaz; yani düzenleme bir lütf değil, eşit hakkın gereğidir.

Sık hatalar: Görme engellilere yönelik öneri yazmak; Hak ile yardım kavramlarını ayırt edememek

4. SB.7.1.3 · Türk toplumunun millî meseleler karşısında gösterdiği tutum ve davranışlara ilişkin çıkarım yapabilme · kolay

10 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Toplumun zor koşullarda bile fedakârlık yaptığı, ülkesi için elindekini paylaştığı ya da orduyla dayanışma içinde olduğu çıkarımını yapar.	5
b)	Bir katkı yazar (ordunun giyecek ve donanım ihtiyacının karşılanması, askerlerin moralinin artması, cephe ile cephe gerisinin birleşmesi vb.).	5

a) Örnek cevap: Türk toplumu kendisi yoksul olsa bile vatani için elindekini paylaşmış; fedakârlık ve dayanışma göstermiştir.

b) Örnek cevap: Ordunun giyecek ihtiyacı karşılandı; askerler halkın arkalarında olduğunu bilerek savaştı.

Sık hatalar: Çıkarım yerine bilgiyi tekrar etmek; Emirleri yalnızca zorunluluk olarak görüp halkın tutumunu yorumlamamak

5. SB.7.1.3 · Türk toplumunun millî meseleler karşısında gösterdiği tutum ve davranışlara ilişkin çıkarım yapabilme · kolay

10 puan

Madde	Ölçüt	Puan
	Toplumun işgali kabul etmediği, vatanını korumak için kendiliğinden harekete geçtiği çıkarımını yapar.	7
	Çıkarımını "kendiliğinden", "düzenli ordu kurulmamışken" gibi bir ifadeye dayandırır.	3

Örnek cevap: Türk toplumu işgali kabul etmemiş ve vatanını korumak için kimseden emir beklemeden harekete geçmiştir; çünkü düzenli ordu kurulmadan halk kendiliğinden direniş birlikleri oluşturmuştur.

Sık hatalar: Kuvâ-yi Milliye'nin tanımını yazıp çıkarım yapmamak

6. SB.7.1.3 · Türk toplumunun millî meseleler karşısında gösterdiği tutum ve davranışlara ilişkin çıkarım yapabilme · zor

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Ortak tutumu çıkarır (zor zamanlarda fedakârlık, dayanışma ve birlik içinde hareket etme).	6
b)	Kaynak 2'nin savaş değil bir doğal afet olduğunu belirtir.	3
b)	Dayanışmanın farklı dönemlerde ve farklı türden millî meselelerde de sürdüğü sonucuna ulaşarak görüşün doğru olmadığını gerekçelendirir.	6

a) Örnek cevap: İkisinde de insanlar zor bir durumda kendi canlarını ve imkânlarını düşünmeden fedakârlık yapmış, dayanışma göstermiştir.

b) Örnek cevap: Görüşe katılmıyorum. Kaynak 1 savaş yıllarını, Kaynak 2 ise savaştan yıllar sonra yaşanan bir depremi anlatıyor. İkisinde de aynı dayanışma görülüyor; demek ki bu tutum yalnızca savaşlarda değil, toplumu derinden etkileyen her millî meselede ortaya çıkıyor.

Sık hatalar: Kaynakların dönemlerini karşılaştırmamak; Görüşü değerlendirirken kaynaklardan kanıt kullanmamak

7. SB.7.2.1 · Küreselleşmenin insan ve toplum hayatında meydana getirdiği değişimi yorumlayabilme · orta

10 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Yurt dışında üretilen ürün sayısını 18 bulup oranı %60 olarak hesaplar.	3
b)	Ürünlerin çoğunun farklı kıtalardan geldiğini belirterek küreselleşmeyle ticaretin dünya çapında yaygınlaştığını yorumlar.	5
c)	Olası bir etki yazar (yabancı ürünlerle rekabetin artması, ürünlerini başka ülkelere satma fırsatı, kaliteyi artırma zorunluluğu vb.).	2

a) Örnek cevap: $9 + 6 + 3 = 18$ ürün yurt dışında üretilmiş. $18/30 = 60/100$, yani %60.

b) Örnek cevap: Bir evdeki ürünlerin çoğu farklı kıtalardaki ülkelerden geliyor. Küreselleşmeyle ülkeler arasındaki ticaret arttı ve dünyanın öbür ucundaki ürünler evlerimize kadar ulaştı.

c) Örnek cevap: Yerli üreticiler yabancı ürünlerle rekabet etmek zorunda kalır; bu nedenle ürünlerini daha kaliteli ve ucuz üretmeye çalışırlar.

Sık hatalar: Oranı Türkiye'de üretilenler üzerinden hesaplamak (%40); Grafiği yorumlarken küreselleşmeye değinmemek

8. SB.7.2.1 · Küreselleşmenin insan ve toplum hayatında meydana getirdiği değişimi yorumlayabilme · zor

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Görüşü destekleyen uygun bir örnek yazar (aynı markaların, sosyal medya uygulamalarının, yemeklerin dünyada yaygınlaşması vb.).	3
b)	Toplumların yerel özelliklerini sürdürdüğünü ya da küresel öğeleri kendine uyarladığını gösteren bir karşı örnek verir.	6
b)	Küreselleşmenin benzerlikleri artırsa da farklılıkları tamamen ortadan kaldırmadığı sonucuna ulaşır.	6

a) Örnek cevap: Dünyanın birçok ülkesinde gençler aynı sosyal medya uygulamalarını kullanıyor.

b) Örnek cevap: Ancak toplumlar kendi özelliklerini de sürdürüyor; örneğin ülkemizde bayramlar ve düğün gelenekleri yaşatılıyor, hatta yerel yemekler internet sayesinde dünyaya tanıtılıyor. Küreselleşme toplumları birbirine benzetiyor ama farklılıkları tamamen yok etmiyor.

Sık hatalar: Görüşe gerekçesiz katılmak ya da karşı çıkmak; Karşı örnek verememek